JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
GIUSEPPE TESAURO
26 päivänä lokakuuta 1995 *

1. Tribunal correctionnel d'Arlon pyytää yhteisöjen tuomioistuinta ratkaisemaan, ovatko Belgian lainsäädännössä asetetut sellaiset maksuvelvollisuudet yhteensoveltuvia yhteisön oikeuden kanssa, jotka sisältyvät kuninkaallisella asetuksella yleissitovaksi saatettuun työehtosopimukseen ja velvoittavat muihin jäsenvaltioihin — tässä asiassa Luxemburgiin — sijoittautuneita yrityksiä, jotka tarjoavat palveluja Belgiassa ja käyttävät tässä toiminnassa omia työntekijöitään.

On siis selvitettävä, rajoitetaanko vastaanottavan maan työlainsäädännössä asetetuilla edellytyksillä työntekijät palkanneen yrityksen vapautta tarjota palveluja ja ovatko nämä edellytykset sen vuoksi ristiriidassa palvelujen tarjoamista koskevan yhteisön lainsäädännön kanssa.

2. Esitetty kysymys liittyy rakennusalan työntekijöiden palkkausta koskevaan Belgian lainsäädäntöön, erityisesti työnantajille asetettuun velvollisuuteen maksaa kyseisen alan erityisluonteeseen perustuvia palkanlisiä.

Näiden säännösten sisältö voidaan esittää seuraavasti:

Rakennusalan työmarkkinaosapuolten 28.4.1988 tekemässä, 15.6.1988 annetulla kuninkaallisella asetuksella yleissitovaksi saatetussa työehtosopimuksessa [1] (jäljempänä työehtosopimus) määrätään, että kaikkien tällä alalla toimivien yritysten on maksettava työntekijöiden toimeentuloturvarahastoon (jäljempänä rahasto) 9,12 prosentin suuruinen maksu, josta 9 prosenttia on tarkoitettu maksettavaksi työntekijöille heidän rakennusalan "toimialauskollisuutensa" perusteella ja 0,12 prosenttia kattamaan rahaston hallinnoinnista aiheutuvat kulut. Sellaisten yritysten, joiden työntekijöitä uhkaavat ilmastoolosuhteista johtuvat pakolliset työnseisaukset, on tämän lisäksi maksettava rahastoon saman työehtosopimuksen 3 kohdan mukaan 2,1 prosentin suuruinen maksu, josta 2 prosenttia on tarkoitettu maksettavaksi työntekijöille sääolosuhteiden perusteella ja 0,1 prosenttia kattamaan rahaston hallinnoinnista aiheutuvat kulut.

Työnantaja maksaa 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut maksut, jotka lasketaan kunkin työntekijän kokonaisbruttopalkan perusteella

* Alkuperäinen kieli: italia.

1 — *Moniteur belge*, 7.7.1988, s. 9897.

(työehtosopimuksen 4 kohdan 1 alakohta) Office patronal d'organisation et de contrôle des régimes de sécurité d'existence -virastolle (jäljempänä OPOC), joka kuuluu rahaston alaisuuteen ja joka vastaa maksujen perimisestä ja keräämisestä. OPOC toimittaa kunkin vuoden päätyttyä työnantajalle asianmukaisin maksumerkinnöin varustetut kortit (työehtosopimuksen 14 kohta), ja työnantaja luovuttaa yhden kortin työntekijälle (työehtosopimuksen 15 kohta). Työntekijä saa kortissa olevan merkinnän suuruisen korvauksen suoraan ammattijärjestöistä tai OPOCista.

3. Asian myöhemmän käsittelyn kannalta on tarpeen muistuttaa tässä vaiheessa, että yrityksen sijoittautumisvaltion eli Luxemburgin lainsäädännössä on säännöksiä, jotka eivät ole täysin samanlaisia kuin Belgian vastaavat säännökset mutta joilla suojellaan kuitenkin rakennusalan työntekijöitä huonoista sääolosuhteista johtuvien pakollisten työnseisausten varalta samoin kuin palkitaan heidän toimialauskollisuutensa kyseisellä alalla. Tässä tarkoituksessa 28.1.1971 annetussa laissa [2] säädetään 16.11.—31.3. huonoista sääolosuhteista aiheutuneen työttömyyden vuoksi maksettavasta korvaavasta palkasta (1 pykälä). Tällaista korvausta on maksettava työttömyyden perusteella sekä yksittäisistä tunneista että kokonaisista ja peräkkäisistä päivistä (5 pykälä). Työnantajan on maksettava työntekijöille korvaavaa palkkaa, jonka bruttomäärän suuruus on 80 prosenttia normaalista bruttopalkasta (15 pykälä).

Tämän lisäksi työnantajan on maksettava 1.1.1989 alkaen työntekijöilleen loppuvuoden palkanmaksun yhteydessä ylimääräinen palkkio, jonka suuruus on 3 prosenttia bruttopalkasta, edellyttäen, että työntekijä on työskennellyt yrityksessä vähintään vuoden ajan. [3] Ylimääräisen palkkion suuruus oli 1.1.1993 alkaen 4 prosenttia bruttopalkasta. [4]

4. Käsittelen nyt tämän oikeudenkäynnin taustalla olevia selviä ja kiistattomia tosiseikkoja. Luxemburgilainen Climatec SA -yritys on tehnyt rakennustöitä maaliskuusta 1992 maaliskuuhun 1993 Ferreron tehtaan työmaalla Arlonissa, ja se on siirtänyt sinne tästä syystä neljä työntekijäänsä.

Yleinen syyttäjä on aloittanut rikosoikeudenkäynnin Climatec SA:n hallintoneuvoston jäsentä, Michel Guiot'a vastaan, koska Climatec on kieltäytynyt maksamasta neljälle Belgiaan siirretylle työntekijälleen Belgian lainsäädännön mukaisia, toimialauskollisuutta ja sääolosuhteista johtuvaa työttömyyttä koskevia, yhteensä 98 153 Belgian frangin (BEF) suuruisia maksuja.

2 — *Mémorial* A 1971, s. 36.

3 — 21.7.1989 annettu suurherttuakunnan asetus (*Mémorial* A 1989, s. 975).

4 — Ks. 16.10.1989 annetun suurherttuakunnan asetuksen 18 artikla ja IV liite (*Mémorial* A 1989, s. 1668).

5. Tribunal correctionnel d'Arlon päätti lykätä ratkaisun antamista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen, joka kuuluu seuraavasti:

"— Onko Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7, 7 a, 59 ja 60 artiklaa tulkittava siten, että se *seikka, että jäsenvaltio velvoittaa* kuninkaallisella asetuksella yleissitovaksi saatetun työehtosopimuksen perusteella kaikki yritykset, jotka työskentelevät tässä jäsenvaltiossa tai tulevat sinne työskentelemään palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella, *maksamaan työnantajamaksuja 'toimialauskollisuuteen' tai sääolosuhteista johtuvaan työttömyyteen perustuvia työnantajamaksuja, kun yritysten maksuvelvollisuus muodostuu kaksinkertaiseksi niiden kotivaltiossa säädetyn maksuvelvollisuuden vuoksi* ja kun näillä maksuilla katetaan samat tapahtumat ja kun niillä on käytännössä sama tai samanlainen tavoite, *rikkoo edellä mainittuja artikloja, koska kyseessä on tosiasiallisesti syrjivä toimi, jolla rajoitetaan vakavasti palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamista sisämarkkinoilla*, koska tästä velvollisuudesta aiheutuu ylimääräisiä kuluja yhteisössä toimiville yrityksille, mikä rajoittaa yritysten kilpailukykyä kyseisessä jäsenvaltiossa?

— Täsmennettynä, onko toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle, Belgiassa palveluja tarjoavalle rakennusalan yritykselle asetettu velvoite maksaa 'toimialauskollisuutta' tai sääolosuhteista johtuvaa työttömyyttä koskevia maksuja 28.4.1988 tehdyn, kuninkaallisella asetuksella 15.6.1988 yleissitovaksi saatetun työehtosopimuksen mukaisesti, yhteensoveltuva ETY:n perustamissopimuksen 59 artiklan kanssa (rajat ylittävän palvelujen tarjoamisen vapauden rajoittaminen)".

6. Tällä kaksiosaisella kysymyksellä kansallinen tuomioistuin kysyy yhteisöjen tuomioistuimelta pääasiallisesti, onko perustamissopimuksen 59 ja 60 artiklaa tulkittava siten, että on niiden vastaista, että jäsenvaltio asettaa toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneille yrityksille, jotka tarjoavat ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa palveluja ja jotka käyttävät tässä tarkoituksessa työntekijöitään, velvollisuuden maksaa näille työntekijöille maksuja, joiden tarkoituksena on korvata huonoista sääolosuhteista aiheutuneet pakolliset työnseisaukset ja palkita heidän "toimialauskollisuutensa".

Ennen kysymyksen tarkempaa selvittämistä haluan tuoda esiin sen seikan, että ennakkoratkaisupyynnön esittänyt kansallinen tuomioistuin on itse korostanut (myös varsinaisen oikeuskysymyksen osalta) kysymyksen ensimmäisessä osassa, että palvelun vastaanottavan jäsenvaltion asettamasta maksuvelvollisuudesta muodostaa näille yrityksille "kaksinkertainen maksuvelvollisuus" sijoittautumisvaltiossa asetetun maksuvelvollisuuden vuoksi; kansallisen tuomioistuimen mukaan nämä kahden valtion lainsäädäntöön perustuvat maksut kattavat itse asiassa samat tapahtumat, ja niillä on samanlaiset tai samat tavoitteet.

7. On selvää, että tässä asiassa on kyse perustamissopimuksen 59 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen mukaisesta vapaudesta tarjota palveluja. Kyseessä on tiettyyn jäsenvaltioon sijoittautuneen rakennusalan yrityksen kaupallinen toiminta, josta maksetaan korvaus ja johon kuuluvat palvelut tarjotaan toisessa jäsenvaltiossa.

Käsiteltävänä olevan asian erityispiirteenä voidaan mainita, että palvelujen tarjoamiseen liittyy työntekijöiden tilapäinen siirtäminen siihen jäsenvaltioon, jossa palvelut tarjotaan [5]; yhteisöjen tuomioistuin on jo käsitellyt tätä aikaisemmissa tuomioissa. [6] Palveluja tarjoavalla yhtiöllä on velvollisuus maksaa kyseiset maksut juuri sillä perusteella, että työntekijät ovat työskennelleet, vaikka tilapäisestikin, Belgiassa.

8. Tämän jälkeen muistutan ensinnäkin, että yhteisöjen tuomioistuimen palvelujen tarjoamisen vapautta koskevassa oikeuskäytännössä on täsmennetty selvästi tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevaa vakiintunutta oikeuskäytäntöä mukaillen perustamissopimuksen 59 artiklassa edellytettävä "kaikkien rajoitusten poistamista, vaikka niitä sovellettaisiin yhdenmukaisestti kotimaisiin ja muista jäsenvaltioista peräisin oleviin palvelujen tarjoajiin, jos näillä rajoituksilla kielletään tai jos niillä muuten rajoitetaan palvelujen tarjoamista toisessa jäsenvaltiossa, jossa palvelujen tarjoaja suorittaa vastaavanlaisia palveluja". [7]

Vaikka tätä alaa ei ole yhdenmukaistettu, vapaus tarjota palveluja on perustamissopimuksessa vahvistettu perustavanlaatuinen periaate, jonka rajoittamista voidaan perustella vain sellaisilla yleisen edun mukaisilla perusteilla, joita sovelletaan kaikkiin henkilöihin tai yrityksiin, jotka toimivat siinä jäsenvaltiossa, jossa palveluja tarjotaan, ellei tätä yleistä etua suojella palvelujen tarjoajan sijoittautumisvaltiossa sovellettavin säännöksin, eikä samaa tulosta ei voida saavuttaa lievemmillä säännöksillä. [8]

5 — Tässä on tarkoituksenmukaista muistuttaa, että yhteisön lainsäätäjä on huomioinut työntekijöiden väliaikaisen siirtämisen sosiaaliturvaa koskevissa asioissa sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1408/71 (ks. neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2001/83 2.6.1983 julkaistu versio, EYVL L 230, s. 6). Tätä asetusta ei kuitenkaan sovelleta käsiteltävänä olevassa asiassa, koska saman asetuksen 1 artiklan j kohdan perusteella asetusta ei sovelleta työmarkkinasopimusten määräyksiin silloinkaan, kun ne saatettu voimaan lailla. Joka tapauksessa käsiteltävänä olevassa asiassa ei ole kyse sosiaalisin perustein myönnettävistä maksuista, vaan maksuista, jotka muodostavat palkan lisän.

6 — Ks. yhdistetyt asiat 62/81 ja 63/81, Seco ja Desquenne & Giral, tuomio 3.2.1982 (Kok. 1982, s. 223); asia C-113/89, Rush Portuguesa, tuomio 27.3.1990 (Kok. 1990, s. I-1417); asia C-43/93, Vander Elst, tuomio 9.8.1994 (Kok. 1994, s. I-3803). Toisin kuin nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, jossa on kyse yhteisön kansalaisista, näissä asioissa oli kyse kolmansien maiden kansalaisista tai siirtymäajan järjestelmään kuuluvista henkilöistä (Rush Portuguesa).

7 — Asia C-76/90, Säger, tuomio 25.7.1991 (Kok. 1991, s. I-4221, 12 kohta).

8 — Ks. esim. asia C-154/89, komissio v. Ranska, tuomio 26.2.1991 (Kok. 1991, s. I-659, 14 ja 15 kohta); asia C-180/89, komissio v. Italia, tuomio 26.2.1991 (Kok. 1991, s. I-709, 17 ja 18 kohta), ja asia C-198/89, komissio v. Kreikka, tuomio 26.2.1991 (Kok. 1991, s. I-727, 18 ja 19 kohta).

9. On selvää, että jäsenvaltion riidanalaisella lainsäädännöllä [9] rajoitetaan palvelujen vapaata liikkuvuutta yhteisön alueella, vaikka tätä lainsäädäntöä sovelletaankin samalla tavalla tähän jäsenvaltioon ja muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin palvelujen tarjoajiin.

Yhteen jäsenvaltioon sijoittautuneiden yritysten, kuten Climatec SA, jotka aikovat tarjota palveluja *toisessa jäsenvaltiossa* ja siirtävät sinne tässä tarkoituksessa omia työntekijöitään, on jo sijoittautumisvaltiossa noudatettava työntekijöitä koskevia sosiaaliturva- ja palkkaussäännöksiä. Lyhyesti voidaan todeta, että on kyse yrityksistä, joiden on noudatettava (ja jotka noudattavat) sijoittautumisvaltion lainsäädännössä niille asetettuja velvoitteita.

10. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut useaan kertaan, ettei ole yhteisön oikeuden vastaista, että jäsenvaltiot ulottavat lainsäädäntönsä tai minimipalkkausta koskevat, työmarkkinaosapuolten välillä tehdyt työehtosopimukset koskemaan kaikkia niiden alueella pysyvästi tai tilapäisesti työtä tekeviä henkilöitä riippumatta siitä, mikä on työnantajan sijoittautumisvaltio; yhteisön oikeudessa ei myöskään kielletä jäsenvaltioita sääntelemästä asianmukaisin keinoin näiden säännösten noudattamista. [10]

Tämä tarkoittaa nyt käsiteltävänä olevan asian osalta, että yhteisön oikeuden mukaan on sallittua, että minimipalkkasäännösten tavoitteena on sellaisen yleisen edun turvaaminen, joka on suojelemisen arvoinen. Koska kyseistä alaa ei ole yhdenmukaistettu eikä alalle ole vahvistettu yhteisiä toimintalinjoja [11], *myös muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneet* palvelujen tarjoajat voidaan velvoittaa noudattamaan tällaisia säännöksiä, ja perustella tämä sillä, että kyseistä vapautta rajoitetaan tietyllä tavalla, mutta vain *asianmukaisin keinoin.* Tämä tarkoittaa, että myös tällaisessa tapauksessa on tutkittava toimenpiteen kohtuullisuutta tavoiteltuun päämäärään nähden.

11. Käsiteltävänä olevan kysymyksen osalta on huomattava erityisesti, että yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt, että "asianmukaisena keinona ei voida pitää sellaista sääntelyä tai käytäntöä, jolla asetetaan palvelujen

9 — Muistutan asian perusteellisen käsittelyn vuoksi, että komissio on aloittanut jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn tästä lainsäädännöstä tekemällä virallisen huomautuksen Belgian valtiolle 7.1.1993. Komissio on kuitenkin todennut, että se on keskeyttänyt tämän menettelyn, koska asia on käsiteltävänä yhteisöjen tuomioistuimessa.

10 — Ks. em. asia Vander Elst, tuomio 9.8.1994, 23 kohta; em. asia Rush Portuguesa, tuomio 27.3.1990, 18 kohta; em. asia Seco ja Desquenne & Giral, tuomio 3.2.1982, 14 kohta.

11 — Muistutan, että tällä hetkellä on käsiteltävänä komission ehdotus neuvoston direktiiviksi, joka koskee nimenomaan työntekijöiden siirtämistä jäsenvaltiosta toiseen palvelujen tarjoamisen yhteydessä (ks. muutettu ehdotus, EYVL C 187, 9.7.1993, s. 5). Tässä ehdotuksessa direktiiviksi on erityisesti tarkoituksena yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden lainsäädäntö siten, että säädetään sellaisista työntekijöitä suojelevista ehdottomista minimisäännöistä, joita yritysten on noudatettava palvelut vastaanottavassa valtiossa siirtäessään työntekijöitä valtiosta toiseen määräaikaisen työn tekemistä varten palvelut vastaanottavassa valtiossa (ks. muutetun esityksen 17 perustelukappale).

tarjoamisen vapautta rajoittava yleinen sosiaalinen tai sosiaalisluonteinen maksuvelvollisuus kaikille toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneille, kolmannen valtion kansalaisia palkanneille palvelujen tarjoajille siitä riippumatta, ovatko nämä työnantajat noudattaneet sen jäsenvaltion sosiaalisia minimipalkkasäännöksiä, jossa palvelu on toteutettu, koska tällainen yleinen velvollisuus ei riitä velvoittamaan työnantajia noudattamaan tätä eikä se millään tavalla hyödyttäisi kyseisiä työntekijöitä". [12]

Siitä riippumatta, saavatko toiseen valtioon siirretyt työntekijät käsiteltävänä olevassa asiassa todellista etua työnantajalle asetetun velvollisuuden vuoksi, minkä Luxemburgin valtio kiistää, kyseessä on kuitenkin yleinen toimi, joka ei sellaisenaan riitä varmistamaan halutun tavoitteen saavuttamista. Onkin selvää, että Belgian lainsäädännössä säädetyissä maksuvelvollisuuksissa, jotka koskevat kaikkia Belgiassa palveluja tarjoavia, työntekijöitään Belgiaan siirtäviä yrityksiä, ei oteta huomioon työntekijöiden kyseisiltä yrityksiltä saamaa (minimi)palkkaa. Toisin sanoen riidanalaista lainsäädäntöä sovelletaan aina ja joka tapauksessa, myös sellaisissa tapauksissa, joissa kyseisten työntekijöiden pitäisi saada korkeampaa minimipalkkaa kuin niiden työntekijöiden, joihin sovelletaan sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jossa palveluja tarjotaan.

12. Edellä kuvatun oikeuskäytännön perusteella, jonka mukaan ei edellytetä, että samanlaiset velvoitteet koskisivat palvelujen tarjoajaa sijoittautumisvaltiossa [13], on selvitettävä, ovatko sijoittautumisvaltion, tässä tapauksessa Luxemburgin suurherttuakunnan, lainsäädännössä asetetut edellytykset vastaavat kuin on säädetty siinä valtiossa, jossa palvelut tarjotaan eli tässä tapauksessa Belgiassa tai ainakin verrattavissa niihin.

Koska yhteisöjen tuomioistuimen asiana ei ole tehdä ennakkoratkaisumenettelyssä vertailevaa tutkimusta kyseisistä kahdesta lainsäädännöstä, on tarkoituksenmukaista muistuttaa vielä kerran, että kansallinen tuomioistuin on itse todennut ennakkoratkaisupyynnössään, että riidanalaiset maksut ovat vastaavanlaiset kuin ne, jotka sisältyvät

12 — Em. asia Seco ja Desquenne & Giral tuomion 14 kohta.

13 — Tällainen vaatimus, jonka tarkoituksena on selvästi välttää sitä, että kaksinkertainen (tarpeeton) valvonta ja kaksinkertaiset maksut rajoittavat ilman pätevää syytä palvelujen liikkuvuutta, on yksi suhteellisuusperiaatteen ilmenemismuodoista. Yhteisöjen tuomioistuin on esimerkiksi todennut, että palvelujen vapaan tarjoamisen periaatteen noudattaminen tarkoittaa, että palvelut vastaanottavassa jäsenvaltiossa "otetaan huomioon palvelujen tarjoajan esittämät perustelut ja takeet sijoittautumisvaltiossa toimimista varten" (asia 279/80, Webb, tuomio 17.12.1981, 20 kohta). Samanlaiseen ratkaisuun on päädytty yhdistetyissä asioissa 110/78 ja 111/78, Van Wesemael ym., tuomio 18.1.1979 (Kok. 1979, s. 35) ja asiassa 205/84, komissio v. Saksa, tuomio 4.12.1986 (Kok. 1986, s. 3755, 27 kohta) annetuissa tuomioissa.

Luxemburgin asiaan liittyvään lainsäädäntöön. Tämän selvittämisen vuoksi on täsmennettävä lisäksi, ettei suinkaan edellytetä, että kahden jäsenvaltion lainsäädännöissä asetettujen maksuvelvollisuuksien on oltava täsmälleen samat tai aivan vastaavat, vaan riittää yksinkertaisemmin, että kyseessä ovat samankaltaiset maksut, joilla on sama tarkoitus.

13. Asiaan liittyvässä oikeuskäytännössä todetaan samoin. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut asiassa, johon liittyi nyt käsiteltävänä olevan asian kanssa samankaltaisia seikkoja, että toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneiden palvelujen tarjoajien velvoittaminen noudattamaan samoja velvollisuuksia kuin kotimaiset palvelujen tarjoajat, muodostaa ylimääräisen rasitteen, joka on periaatteessa ristiriidassa palvelujen tarjoamisen vapautta koskevien säännösten kanssa. Täsmällisemmin sanottuna yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että kyseessä on peitelty syrjintä, kun "kotimaisille työnantajille asetettu sosiaaliturvamaksujen työnantajaosuuden maksuvelvollisuus ulotetaan koskemaan sellaisia muuhun jäsenvaltioon sijoittautuneita työnantajia, joilla on jo tämän toisen valtion lainsäädännön perusteella velvollisuus maksaa vastaavia maksuja samoista työntekijöistä ja samalta ajanjaksolta. Tällaisessa tilanteessa palvelut vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädäntö on taloudellisessa mielessä toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneita työnantajia rasittava ylimääräinen maksu, ja näitä työnantajia kohdellaan tosiasiallisesti ankarammin kuin kotimaisia palvelun tarjoajia". [14]

Tässä omaksutun kannan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuin on myös todennut, että yritysten, jotka tarjoavat palveluja toisessa jäsenvaltiossa ja siirtävät sinne tässä tarkoituksessa työntekijöitään, ei tarvitse kääntyä palvelut vastaanottavan valtion työnvälitysviranomaisten puoleen eikä noudattaa vastaavia menettelyjä, mikä koskee tietenkin niitä tapauksia, joissa yritykset ovat jo asianmukaisesti noudattaneet sijoittautumisvaltiossa (vieraan tai kotimaisen) työvoiman palkkausta koskevia menettelyjä ja ovat jo huolehtineet tähän liittyvistä hallinnollisista ja veroluonteisista maksuista. [15]

14. Kuten asiaan liittyvästä asiakirja-aineistosta ja istunnossa esitetystä käy ilmi, Climatecilla on jo sijoittautumisvaltiossa velvollisuus maksaa maksuja, joilla on samanlainen tarkoitus kuin riidanalaisilla Belgian lainsäädännössä säädetyillä maksuilla ja jotka koskevat myös tilapäisesti palkattuja työntekijöitä sinä aikana, jona nämä työntekijät työskentelevät jäsenvaltiossa, jossa palvelut tarjotaan. Tämän lisäksi voidaan todeta, että vaikka Belgian hallitus väittää, että nämä kaksi asiaan liittyvää kansallista lainsäädäntöä eroavat toisistaan, se ei ole näyttänyt mitenkään toteen, että kyseessä olisi toiminnalliselta kannalta kaksi erilaista järjestelmää; se on jopa myöntänyt sellaisen järjestelmän tarpeellisuuden, joka sallii otettavan huomioon yrityksen vastaavanlaisia tarkoituksia varten sijoittautumisvaltiossa jo maksamat summat.

14 — Em. asia Seco ja Desquenne & Giral, tuomion 9 kohta.

15 — Ks. myös em. asia Rush Portuguesa, tuomion 12 kohta ja em. asia Vander Elst, tuomion 18—21 kohta.

Tämän vuoksi Belgiassa palveluja tarjoaville yrityksille asetettu maksuvelvollisuus muodostaa ylimääräisen rasitteen, jonka voidaan katsoa olevan kaksinkertainen, ottaen huomioon sijoittautumisvaltiossa jo säädetyn ja noudatetun maksuvelvollisuuden, perusteeton ja omiaan heikentämään kyseisen yrityksen kilpailumahdollisuuksia muihin palvelujen tarjoajiin verrattuna. Lisäksi kyseiset työntekijät ovat yhteisön kansalaisia, minkä vuoksi luxemburgilaisen järjestelmän soveltaminen estää sen, että työntekijöitä käytettäisiin hyväksi tai että yritysten välinen kilpailu vääristyisi. [16]

15. Edellä esitetystä seuraa, että tarkasteltujen näkökohtien perusteella riidanalainen lainsäädäntö rajoittaa kohtuuttomasti Belgiassa palveluja tarjoavien yritysten toimintaa: Belgian lainsäädäntö on tästä syystä ristiriidassa palvelujen tarjoamista koskevien sääntöjen ja erityisesti perustamissopimuksen 59 ja 60 artiklan kanssa.

16. Edellä esitetyn perusteella esitän, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa kansallisen tuomioistuimen esittämään kysymykseen seuraavasti:

"Perustamissopimuksen 59 ja 60 artiklaa on tulkittava siten, että niiden vastaista on, että jäsenvaltio velvoittaa toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneita yrityksiä, jotka tarjoavat palveluja tässä toisessa jäsenvaltiossa, maksamaan toimialauskollisuutta ja sääolosuhteista johtuvaa työttömyyttä koskevia maksuja työntekijöistä, jotka on siirretty toiseen valtioon palvelujen tarjoamista varten, silloin kun näillä yrityksillä on jo velvollisuus maksaa sijoittautumisvaltiossa vastaavanlaisia maksuja samoista työntekijöistä samalta ajanjaksolta."

16 — Ks. em. asia Vander Elst, tuomio 9.8.1994, 25 kohta.